

Sygn. akt III PK 6/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 grudnia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Strusińska-Żukowska (przewodniczący)

SSN Zbigniew Myszka (sprawozdawca)

SSN Andrzej Wróbel

w sprawie z powództwa M. B.

przeciwko F. spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w [...]

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 13 grudnia 2017 r.,

skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i

Ubezpieczeń Społecznych w [...]

z dnia 30 czerwca 2016 r.,

**uchyła zaskarżony wyrok w pkt. I ppkt 1, 3 i 4 oraz w pkt. III i
sprawę w tym zakresie przekazuje Sądowi Okręgowemu w [...] do
ponownego rozpoznania i orzeczenia o kosztach postępowania
kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Po ponownym rozpoznaniu apelacji powoda M.B. w sprawie uchylonej do ponownego rozpoznania wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 2 marca 2016 r., o

sygn. akt III PK .../15, od wyroku Sądu Rejonowego w [...] z dnia 10 lutego 2014 r., IV P .../13, Sąd drugiej instancji zmienił ten wyrok i zasądził na rzecz powoda od pozwanej F. Spółki z o.o. w [...] łącznie kwotę 28.613,74 zł tytułem wyrównania należnych powodowi miesięcznych ryczałtów za noclegi w kabinie samochodu w międzynarodowym transporcie samochodowym, a ponadto oddalił powództwo i apelację powoda w pozostałym zakresie oraz orzekł o kosztach procesu.

Podstawę rozstrzygnięcia stanowiły następujące ustalenia faktyczne. Powód był zatrudniony w pozwanej spółce od 17 lutego 2012 r. do 3 sierpnia 2013 r. na podstawie umowy o pracę zawartej na czas określony na stanowisku kierowcy. W okresie zatrudnienia w transporcie międzynarodowym nocował w kabinie samochodu. W dacie zawarcia umowy o pracę powód podpisał oświadczenie o zapoznaniu się z treścią obowiązującego u pracodawcy regulaminu wynagrodzeń, który w art. 5, w brzmieniu obowiązującym w okresie zatrudnienia powoda, stanowił, że pracownikom wykonującym zadania służbowe poza granicami Polski przysługują diety według następujących stawek: od poniedziałku do niedzieli oraz we wszystkie dni ustawowo wolne od pracy trwające powyżej 12 godzin - 120 zł, od 8 do 12 godzin - 80 zł, poniżej 8 godzin - 56 zł. Zgodnie z art. 6 ust. 1 tego regulaminu, pracownikom wykonującym zadania służbowe poza granicami Polski przysługiwał także ryczałt za nocleg w wysokości 40 zł. Takie postanowienia obowiązywały w pozwanej spółce od 1 stycznia 2012 r. Strona pozwana wypłacała powodowi należności z tytułu ryczałtów za noclegi do 20-go dnia miesiąca następującego po miesiącu, za który należności te przysługiwały. Wypłat tych dokonywano przelewem, łącznie z wypłatami z tytułu diet, wskazując jako tytuł przelewu ogólnie - „diety”. Diety były wypłacane w stawkach 120 zł za podróż trwającą powyżej 12 godzin, a ryczałty w kwotach po 40 zł za nocleg.

W sprawie tej Sąd Najwyższy w wyroku nakazującym ponowne rozpoznanie apelacji powoda uznał, że niedopuszczalne było dokonanie przez Sąd drugiej instancji zmiany proporcji wysokości świadczeń ustalonych w regulaminie wynagradzania przez przyjęcie, że w przysługującej skarżącemu łącznej kwocie diet i ryczałtów w wysokości 160 zł mieściła się dieta w minimalnej wysokości 30 zł (art. 77⁵ § 4 k.p.), a „pozostałe” 130 zł było wypłacane tytułem ryczałtu za nocleg, który przewyższał wysokość ryczałtu przewidziany w rozporządzeniu Ministra Pracy

i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju (Dz.U. Nr 236, poz. 1990 ze zm.). Tymczasem, w ocenie tego składu Sądu Najwyższego, w okresie objętym roszczeniami skarżącego wysokość ryczałtu za nocleg „uzależniona była od limitu określonego w poszczególnych państwach w załączniku do rozporządzenia z dnia 19 grudnia 2002 r. (§ 9 ust. 1 i 2) oraz w załączniku do obowiązującego od dnia 1 marca 2013 r. rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej (§ 16 ust. 1 i 2). Uniemożliwia to odniesienie do zarzutu skarżącego, że ustalona w pozwanej Spółce stawka ryczałtu za nocleg w zagranicznej podróży służbowej była niższa od stawki wynikającej z rozporządzenia z dnia 29 stycznia 2013 r.”. Zastosowanie przepisów prawa materialnego do niedostatecznie ustalonego stanu faktycznego oznaczało wadliwą subsumcję tego stanu do zawartych w nich norm prawnych, a brak stosownych ustaleń uzasadniał kasacyjny zarzut naruszenia prawa materialnego przez jego niewłaściwe zastosowanie (por. wyrok z dnia 10 kwietnia 2014 r., II UK 393/13, LEX nr 1475166 i powołane w nim orzeczenia).

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Okręgowy ustalił, że powód nocował podczas podróży służbowych w różnych krajach - Niemczech, Francji, Hiszpanii, Włoszech, Niderlandach, Austrii. Wysokość ryczałtu za noclegi wynosiła 25% limitu określonego w załącznikach do rozporządzenia z 2002 r., a następnie do rozporządzenia z 2013 r. Należności powoda z tytułu ryczałtów za noclegi w wymienionych państwach wynosiły: w 2012 r. w lutym - 348 euro, w marcu - 626,25 euro, w kwietniu - 794,75 euro, w maju - 443,50, w czerwcu - 795,25, w lipcu - 508,25 euro, w sierpniu - 690,50 euro, we wrześniu - 450,75 euro, w październiku - 819,75 zł, w listopadzie - 793,50 euro, a w 2013 r. w styczniu - 811,25 euro, w lutym - 763,50 euro, w marcu - 506,25 euro, w kwietniu - 836,25 euro, w maju - 180 euro, w czerwcu - 772 euro, w lipcu - 456,75 euro. Sąd drugiej instancji, będąc związany wykładnią prawa dokonaną w tej sprawie w wyżej ujawnionym wyroku Sąd Najwyższy, uznał, że ustalane przez pozwanego kwoty ryczałtu za noclegi w

wysokości 40 zł były niższe od stawek określonych w załącznikach do rozporządzeń z 2002 r. (§ 9 ust. 1 i 2) oraz z 2013 r. (§ 16 ust. 1 i 2), przeto powództwo okazało się w zasądzonym rozmiarze uzasadnione. Opierając się na wyliczeniach powoda, które miały potwierdzenie w poleceniach wyjazdów służbowych i wydrukach tachografów, Sąd odwoławczy zmienił wyrok Sądu pierwszej instancji, zasądzając na rzecz powoda łącznie 28.613,74 zł, a w pozostałym jego powództwo i apelację oddalił.

Skargę kasacyjną od tego wyroku w całości wniosła strona pozwana zarzucając naruszenie prawa procesowego: 1/ art. 386 § 1 w związku z art. 373 w związku z art. 370 i 369 § 1 zdanie pierwsze i art. 136 § 1 i 2 zdanie pierwsze k.p.c. przez wydanie wyroku „pomimo zachodzących przesłanek do odrzucenia apelacji”, 2/ art. 386 § 1 w związku z art. 391 § 1 w związku z art. 227 w związku z art. 229 w związku z art. 230 w związku z art. 278 § 1 k.p.c. przez zmianę wyroku Sądu pierwszej instancji w oparciu o własne „spóźnione wyliczenia stron, które winny być zweryfikowane opinią biegłego z dziedziny ekonomiki transportu na skutek inicjatywy dowodowej zgłoszonej przed Sądem I instancji”. Dodatkowo pozwana zarzuciła naruszenie art. 21 a ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o czasie pracy kierowców (jednolity tekst: Dz.U. z 2012 r., poz. 1155 ze zm.) w związku z art. 77⁵ § 1-5 k.p.w. w związku z art. 9 § 2 k.p. oraz § 1 i 4 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju (Dz.U. Nr 236, poz. 1990 ze zm.) oraz w związku z § 1, 2 pkt 2 lit. b, 9 ust. 2 i załącznikiem do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju (Dz.U. Nr 236, poz. 1991 ze zm.), jak również w związku z § 1, 2, 7 ust. 1, 14 ust. 2 i załącznika do rozporządzenia z dnia 29 stycznia 2013 r. Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej - przez nieprawidłową interpretację i przyjęcie, że

regulamin wynagradzania u pracodawcy niebędącego państwową lub samorządową jednostką organizacyjną nie może zawierać, w zakresie ryczałtów za nocleg, postanowień mniej korzystnych niż wynikające z ww. rozporządzeń, (b) w związku z § 9 ust. 2 i załącznikiem do rozporządzenia z 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju przez zastosowanie, pomimo że wyraźny zapis regulaminu wynagradzania obowiązujący u pozwanej określał wysokość ryczałtów za noclegi i należności te zostały wypłacone, (c) w związku z § 14 ust. 2 i załącznika do rozporządzenia z 2013 r. przez zastosowanie, pomimo że wyraźny zapis regulaminu wynagradzania obowiązujący u pozwanej określał wysokość ryczałtów za noclegi i należności te zostały wypłacone.

We wnioskach o przyjęcie skargi do rozpoznania skarżąca wskazała jej oczywistą zasadność wobec nieodrzczenia spóźnionej apelacji powoda, któremu Sąd pierwszej instancji bezpodstawnie drugi raz doręczył wydany wyrok z uzasadnieniem. Ponadto nadal występuje potrzeba dalszej wykładni podstaw kasacyjnego zaskarżenia, tj. przepisów wywołujących poważne wątpliwości i rozbieżności w orzecznictwie. Wskazując na powyższe zarzuty pozwana wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi drugiej instancji do ponownego rozpoznania z pozostawieniem temu Sądowi rozstrzygnięcia o kosztach procesu, ewentualnie o „uchylenie wyroku w punktach I i II, i wydanie wyroku co do istoty sprawy przez oddalenie powództwa w całości” oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych za obie instancje i postępowania przed Sądem Najwyższym”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Bezpodstawny, bezprzedmiotowy oraz oczywiście spóźniony okazał się kasacyjny zarzut nieodrzczenia apelacji powoda w przedmiotowej sprawie. Takiego zarzutu skarżąca nie sformułowała w poprzednim postępowaniu kasacyjnym, w którym nie wniosła odpowiedzi na skargę kasacyjną powoda, którą uwzględnił Sąd

Najwyższy w ujawnionym wyżej w wyroku z dnia z dnia 2 marca 2016 r., III PK 79/15, nakazującym ponowne rozpoznanie sprawy. Warto sygnalizować, że Sąd pierwszej instancji drugi raz doręczył powodowi wydany wyrok z uzasadnieniem wobec występujących w sprawie różnic numeracji adresu powoda do doręczeń (ul. 1-go Maja 16d/2 bądź 16b/2).

W przedmiotowej sprawie Sąd drugiej instancji był związany dokonaną w poprzednim wyroku Sądu Najwyższego wykładnią (art. 386 § 6 w związku z art. 398²¹ k.p.c.), że powodowi przysługiwały sporne ryczałty w kwotach wynikających z rozporządzeń wykonawczych, która nawiązywała do uchwały składu siedmiu sędziów z dnia 12 czerwca 2014 r., III PZP 1/14 (OSNP 2014 nr 12, poz. 164), w której Sąd Najwyższy uznał, że niezapewnienie kierowcy samochodu ciężarowego podczas wykonywania przewozów w transporcie międzynarodowym bezpłatnego noclegu w rozumieniu § 9 ust. 4 rozporządzenia z dnia 19 grudnia 2012 r. powoduje, iż kierowcy przysługuje zwrot kosztów noclegu w warunkach i w wysokości określonych w § 9 ust. 1-3 tego rozporządzenia albo na korzystniejszych warunkach i wysokości określonych w umowie o pracę, układzie zbiorowym pracy lub innych przepisach prawa pracy.

Równocześnie nadal skomplikowany charakter podobnych sporów na tle podobnych prawnomaterialnych podstaw kasacyjnego zaskarżenia w analogicznych sprawach sprawił, że problematyka ryczałtów za noclegi w kabinie samochodów podczas zagranicznych podróży służbowych stała się następnie przedmiotem wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 24 listopada 2016 r., K 11/15 (OTK-A 2016, poz. 93), który uznał, że art. 21a ustawy o czasie pracy kierowców w związku z art. 77⁵ § 2, 3 i 5 k.p. w związku z § 9 ust. 1, 2 i 4 rozporządzenia wykonawczego z 2002 r. i § 16 ust. 1, 2, i 4 rozporządzenia wykonawczego z 2013 r. w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do kierowców wykonujących przewozy w transporcie międzynarodowym, jest niezgodny z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. W uzasadnieniu tego stanowiska Trybunał wskazał, że konstrukcja normatywna przyjęta w zakwestionowanych przepisach doprowadziła do nieprzewidywalności skutków prawnych działań podjętych na podstawie tych przepisów przez pracodawców branży transportowej. Ustawodawca pozostawił nadmierną swobodę organom stosującym prawo przy ustalaniu zakresu

normowania uprawnień kierowców zatrudnionych w transporcie międzynarodowym i związanych z nimi obowiązków pracodawców. Przejawem realizacji zasady określoności przepisów prawa jest formułowanie przepisów w sposób logiczny i precyzyjny oraz poprawny pod względem językowym tak, aby intencja ustawodawcy co do kręgu podmiotów i okoliczności zastosowania danej normy prawnej nie budziła u jej adresatów wątpliwości. Wymogi te zostały naruszone przy ustanawianiu zakwestionowanych przepisów. Stały się one nie tylko niezrozumiałe dla ich adresatów, ale także wywoływały rażąco odmienne interpretacje najwyższych organów sądowych. Sam fakt stworzenia nazbyt szerokich ram dla organów stosujących prawo, które muszą zastępować ustawodawcę w zakresie dookreślania zagadnień uregulowanych w sposób nieprecyzyjny, świadczy o naruszeniu zasady określoności prawa. Wadliwa legislacyjnie konstrukcja zakwestionowanych przepisów, opierająca się na odesłaniu kaskadowym, spowodowała niejasność i nieprecyzyjność wywodzonych z nich treści normatywnych. Ponadto doprowadziła do nieadekwatności norm uregulowanych w tych przepisach do materii, w jakiej znajdują zastosowanie oraz do nadmiernej swobody organów stosujących prawo przy ustalaniu ich zakresu normowania. Wielokrotne odesłanie w obrębie kilku aktów prawnych utrudniło w znacznym stopniu skonstruowanie na jego podstawie jednoznacznej normy prawnej oraz wywołało stan nieprzewidywalności skutków prawnych działań podjętych przez adresatów na podstawie kwestionowanych przepisów. W związku z tym Trybunał Konstytucyjny wystosował kilka zaleceń pod adresem ustawodawcy, który od dawna zdawał sobie sprawę z istniejących w praktyce kontrowersji dotyczących przyznawania kierowcom należności z tytułu przebywania w permanentnej podróży. W ocenie Trybunału, dopuszczenie do sytuacji, w której sposób sformułowania przepisów prawnych powoduje konieczność podjęcia niezwykle skomplikowanej i żmudnej analizy interpretacyjnej, jest przejawem lekceważenia przez władzę ustawodawczą demokratycznego państwa prawnego jej elementarnych powinności. Dlatego ustawodawca, decydując się na odrębne od ogólnych zasad kodeksowych uregulowanie sposobu pokrycia kosztów kierowcy wykonującego przewozy w transporcie ponosi z tytułu wykonywania swych obowiązków służbowych (noclegi, posiłki i inne niezbędne wydatki), powinien uwzględnić nie tylko strony słuszne

potrzeby pracownika, ale także prawnie chronione interesy pracodawców branży transportowej. Prawodawca powinien mieć na uwadze specyfikę tego rodzaju pracy oraz warunki, w jakich jest ona wykonywana, w szczególności pod kątem bezpieczeństwa pracy, ochrony zdrowia kierowców i bezpieczeństwa w ruchu drogowym. Trybunał Konstytucyjny w tym wyroku zastrzegł, że nie przesądza (gdyż nie jest to w jego kompetencji), czy odpoczynek w kabinie samochodowej jest adekwatnym, czy też nieadekwatnym sposobem regenerowania sił kierowców. Ta kwestia wymaga odpowiednich analiz z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy w zawodzie kierowcy i podjęcia opartej na nich interwencji ustawodawcy. Jeśli ustawodawca z uwagi na istotny cel (bezpieczeństwo ruchu drogowego), po rzetelnej ocenie potrzeby wprowadzenia nowych regulacji, uzna za konieczne wprowadzenie korzystniejszego unormowania warunków noclegu niż zawarte w rozporządzeniu (WE) nr 561/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 marca 2006 r. w sprawie harmonizacji niektórych przepisów socjalnych odnoszących się do transportu drogowego oraz zmieniające rozporządzenie Rady (EWG) nr 3821/85 i (WE) 2135/98, jak również uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 3820/85 (Dz. U. UE.L.2006.102.1), powinien tego dokonać w sposób jasny i precyzyjny. Odesłanie zawarte w art. 21a ustawy o czasie pracy kierowców do ogólnych przepisów Kodeksu pracy, a przez nie do przepisów wykonawczych dotyczących pracowników administracji państwowej i samorządowej, nie spełnia tego wymogu. Nie wyraża w sposób jednoznaczny intencji ustawodawcy korzystniejszego unormowania warunków noclegu niż w rozporządzeniu nr 561/2006, ustanowienie zakazu odbywania przez kierowcę noclegu w kabinie samochodowej wyposażonej w odpowiednie miejsce do spania. Tymczasem ustawodawca powinien dokonać szczegółowej oceny warunków pracy kierowców w transporcie międzynarodowym i związanych z nimi niebezpieczeństw i adekwatnie do tej oceny uregulować obowiązki pracodawcy i pracowników. Tak istotna kwestia jak to, czy bezpłatny nocleg w kabinie samochodowej spełnia standardy odpowiedniego do wykonywanej pracy odpoczynku z punktu widzenia bezpieczeństwa w ruchu drogowym oraz ochrony zdrowia kierowców, nie może pozostawać uregulowana w obecnym kształcie, to jest poprzez zastosowanie do kierowców przepisów dotyczących pracowników administracji państwowej.

Kontrowersje, jakie ujawniły się w okresie ostatnich lat w orzecznictwie Sądu Najwyższego, są dowodem nieadekwatności przyjętych przez ustawodawcę środków do realizacji zamierzonych przez niego celów i potwierdzają konieczność uregulowania tych kwestii w sposób całościowy, systemowy i adekwatny do specyfiki zawodowej kierowców wykonujących przewozy drogowe.

Po tym wyroku trybunalskim sporną problematyką kolejny raz zajął się skład powiększony Sądu Najwyższego, który w uchwale składu siedmiu sędziów z dnia 26 października 2017 r., I PZP 2/17 (dotychczas niepublikowanej) potwierdził korzystny dla strony skarżącej kierunek orzecznictwa najwyższej instancji sądowej, uznając, że u pracodawcy „prywatnego” ryczałt za nocleg może być w układzie zbiorowym pracy, regulaminie lub umowie o pracę ustalony na niższym poziomie niż w rozporządzeniu dotyczącym sfery budżetowej. Równocześnie skład powiększony Sądu Najwyższego wskazał, że przy ocenie kontestowanych spornych postanowień regulaminowych sąd powszechny ma prawo i obowiązek dokonywać sprawdzenia, czy regulaminowy ryczałt za nocleg „orientacyjnie spełnia pokładane w nim oczekiwania”. Chodzi o to, aby zachować adekwatny parytet między realnymi kosztami noclegu pracownika a swoistym uśrednieniem, jakie niesie ze sobą struktura ryczałtu. Celem tej weryfikacji jest zakwestionowanie sytuacji skrajnych, nielicujących z regułą ponoszenia kosztów noclegu w podróży służbowej przez zatrudniającego. Zastrzec przy tym należy, że oceny tej nie można odnosić do realnych kosztów ponoszonych przez danego pracownika. Punktem wyjścia jest bowiem wartość hipotetycznego noclegu w warunkach hotelowych. Nadal ma bowiem zastosowanie wskazanie zawarte w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 12 czerwca 2014 r., II PZP 1/14 (OSNP 2014 nr 12, poz. 164). Kierowca w transporcie międzynarodowym ma prawo do noclegu umożliwiającego regenerację sił w godnych warunkach, zapewnienie miejsca do spania w kabinie samochodu z reguły standardu tego nie zapewnia. Oznacza to, że ryczałt przewidziany w umowie o pracę, regulaminie wynagradzania lub układzie zbiorowym pracy powinien zostać tak ukształtowany, aby dawał rzeczywistą, a nie iluzoryczną możliwość zrealizowania tej potrzeby, ponieważ to na pracodawcy spoczywa powinność zabezpieczenia odpowiednich warunków noclegowych w podróży służbowej”. Obowiązek taki może być zrealizowany przez zorganizowanie

warunków umożliwiających odpoczynek oraz przez ustanowienie odpowiedniego ryczałtu w wysokości zapewniającej możliwości spełnienia potrzeby noclegowej we własnym zakresie w kabinie samochodu o określonym standardzie.

W ocenie Sądu Najwyższego rozpoznającego tym razem skargę kasacyjną pozwanego pracodawcy, prawidłowy osąd przedmiotowej sprawy wymagana uwzględnienia stanowisk zawartych w wyżej wskazanych judykatach Trybunału Konstytucyjnego i składu powiększonego Sądu Najwyższego. W konsekwencji, przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd drugiej instancji powinien mieć na uwadze, że u pracodawcy „prywatnego” ryczałt za nocleg w transporcie międzynarodowym może być w układzie zbiorowym pracy, regulaminie lub umowie o pracę ustalony na niższym poziomie niż w rozporządzeniu dotyczącym sfery budżetowej, co jednak nie wyłącza obowiązku badania, czy przyjęty regulaminowy pułap ryczałtu stanowił dla powoda realną możliwość zaspokojenia jego potrzeb noclegowych w godnych i regenerujących warunkach. W razie stwierdzenia, że stan taki nie został w pełni zrealizowany należy rozważyć, czy powód nabywał prawo do dodatkowej zapłaty ponad kwotę regulaminowej należności. Przy ustalaniu wysokości „godziwego” ryczałtu należy uwzględnić warunki nocowania w kabinie konkretnego samochodu o określonym standardzie wypoczywania i nocowania (im wyższy standard pomieszczenia socjalno-noclegowego, tym niższa wysokość należności), a także możliwości korzystania na parkingach z możliwości zaspokojenia potrzeb natury socjalno-higienicznej pracownika itp., w połączeniu z pełnieniem „swoistego” nadzoru nad pojazdem i ładunkiem, także podczas nocowania w kabinie samochodu. Jeżeli ściśle ustalenie usprawiedliwionej konkretnie ustalonymi okolicznościami wysokości żądania nie byłoby możliwe lub nader utrudnione, sąd ma prawo i powinien skorzystać z dyspozycji art. 322 k.p.c. Dlatego posiłkując się wyżej ujawnioną wykładnią Sąd drugiej instancji powinien ustalić konkretne warunki nocowania powoda w kabinie samochodu i ponownie rozsądzić zasadność oraz odpowiednio „zmoderować” wysokość zasądzonych dodatkowo spornych ryczałtów, z uwzględnieniem dyspozycji art. 322 k.p.c. W tym celu Sąd Najwyższy wyrokował jak w sentencji na podstawie art. 398¹⁵ k.p.

kc